

SAVUKOSKEN KUNTA

Lausunto

Asia: Luonnos hallituksen esitykseksi ympäristönsuojelulain muuttamiseksi (ilmanlaatudirektiivi)

Savukosken kunta kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää näkemyksensä seuraavasti.

Ilmanlaadun turvaaminen, seuranta, hallinta ja tiedottaminen (142 a–142 d, 143, 144, 144 a, 144 b ja 209 §)

Savukosken kunta pitää ilmanlaadun seurannan kehittämistä ja teknisten ratkaisujen, kuten mallinnuksen, hyödyntämistä lähtökohtaisesti kannatettavana. Kunta kuitenkin katsoo, että pienillä kunnilla ei ole taloudellisia eikä henkilöstöresursseja vastata laajenevista velvoitteista liittyen ilmanlaadun seurantaan, tietojen toimittamiseen, ympäristön tilan seurantaan sekä mittausjärjestelmien ja mallinnusten vaatimustenmukaisuuteen.

Esityksessä ei ole riittävästi huomioitu toimenpiteistä kunnille aiheutuvia kustannuksia eikä esitetty keinoja niiden kattamiseksi. Savukosken kunta katsoo, että ilmanlaadun seuranta on luonteeltaan valtakunnallinen tehtävä, jonka keskeisestä toteutuksesta ja rahoituksesta tulee vastata valtion. Valtion tulee myös osallistua kuntien kustannusten kattamiseen sekä varmistaa riittävät resurssit velvoitteiden hoitamiseen.

Ilmanlaadun parantamista koskevat suunnitelmat (145 ja 145 a–145 c §)

Savukosken kunta pitää suunnitelmallisuutta tärkeänä, mutta katsoo, että 145 §:ssä tarkoitettu ilmansuojelusuunnitelma voi muodostua useille kunnille kohtuuttomaksi veloitteeksi.

Suunnitelmien laatiminen edellyttää laajoja taustaselvityksiä, mallinnuksia ja asiantuntija-arvioita sekä resurssien kohdentamista myös suunnitelmien toimeenpanoon. Pienissä kunnissa nämä vaatimukset voivat aiheuttaa merkittävää hallinnollista ja taloudellista kuormitusta.

Kunta katsoo, että valtion tulee tuottaa suunnitelmien perustaksi tarvittava taustadata, mallinnukset ja asiantuntija-arviot sekä osallistua kustannusten kattamiseen.

Ilmansuojelun etenemissuunnitelmat (145 d–145 e §)

Savukosken kunta pitää ennaltaehkäisevää suunnittelua lähtökohtaisesti kannatettavana ja korostaa, että kuntien hallinnollinen taakka on pidettävä kohtuullisena.

Usean kunnan yhteiset etenemissuunnitelmat voivat olla tarkoituksenmukaisia, mutta käytännössä yhteistyöhön voi liittyä haasteita. Pienten kuntien yhdyskuntarakenne, olosuhteet ja päästölähteet voivat poiketa merkittävästi toisistaan, mikä edellyttää kuntakohtaisesti räätälöityjä ratkaisuja. Tämä tulee huomioida sääntelyssä.

Lyhyen aikavälin toimintasuunnitelmat (146 § ja 146 a §)

Savukosken kunta kannattaa ilmanlaatuun liittyvää tiedottamista ja neuvontaa koskevia velvoitteita.

Sen sijaan kunta suhtautuu kielteisesti pakottaviin paikallisiin rajoitustoimiin. Toimenpiteiden tulee olla oikeasuhtaisia eikä niistä saa aiheutua kohtuutonta haittaa kuntien asukkaille. Erityisesti kotitalouksien lämmitykseen liittyvien rajoitusten osalta on huomioitava, että puun poltto on monilla alueilla välttämätön ja keskeinen lämmitysmuoto.

Määräajat ja poikkeukset (147 b, 148 ja 148 a §)

Savukosken kunta katsoo, että esitetyt määräajat ovat kunnille haastavia ottaen huomioon kuntien rajalliset resurssit sekä jo ennestään tiukentuneet ilmasto- ja ympäristövelvoitteet.

Kunta pitää tärkeänä, että valtion toimesta varmistetaan kunnille maksutta saatavilla oleva riittävä taustadata ja mallinnukset, jotta määräaikojen saavuttaminen on realistista ilman merkittäviä lisäkustannuksia.

Kunta pitää todennäköisenä, että määräaikojen pidentämiselle on tarvetta useissa kunnissa. Samalla kunta toteaa, että esimerkiksi hiekoituksesta ja suolauksesta aiheutuviin ilmanlaadun haasteisiin voidaan vaikuttaa kuntatasolla, mutta tämä edellyttää riittäviä resursseja.

Vireillepano-oikeus ja muutoksenhaku (186, 186 a, 190, 191, 194 a, 194 b ja 195 §)

Savukosken kunta pitää oikeusturvan vahvistamista tärkeänä. Samalla kunta korostaa, että sääntelyn ei tule johtaa tilanteeseen, jossa kunnat joutuvat kohtuuttomasti perusteettomien valitusten kohteeksi.

Menettelyjen tulee olla selkeitä ja niiden tulee huomioida kuntien tosiasialliset vaikutusmahdollisuudet ilmanlaatuun.

Valtioiden rajat ylittävät epäpuhtaudet ja yhteistyö (211 a §)

Savukosken kunta suhtautuu kielteisesti ehdotukseen. Kansainväliseen yhteistyöhön liittyy riski siitä, että Suomi voi joutua kohtuuttomasti vastaamaan ulkomailta syntyneiden päästöjen vaikutuksista.

Kunta katsoo, että vastuiden jakautumisen tulee olla selkeä ja oikeudenmukainen, eikä kunnille tule aiheutua lisävelvoitteita sellaisista päästöistä, joihin ne eivät voi vaikuttaa.